

Witte Donderdag

28 maart 2024

1^e lezing: Ex. 12, 1 – 8, 11 – 14

2^e lezing: 1 Kor. 11, 23 – 26

Evangelie: Joh. 13, 1 – 15

Dierbare broeders en zusters in Jezus Christus,

Wij vieren in deze Liturgie de instelling van de Heilige Eucharistie. Een wonderlijk Sacrament. Door dit Sacrament zijn wij vandaag, en zijn alle geslachten vóór ons nog steeds aanwezig bij dat laatste Avondmaal. Het is hetzelfde wat hier gebeurt en wat daar gebeurde. Door dit Sacrament staan wij werkelijk met Jezus in diezelfde plaats en kijken wij naar Hem op, en naar wat Hij voor ons heeft gedaan. En het is niet alleen die uiterlijke vorm van dat laatste Avondmaal die in zekere zin onder ons ook aanwezig is, maar het is vooral de inhoud van dat laatste Avondmaal. En de inhoud van dat laatste Avondmaal is Jezus' lijden en dood. De Eucharistie is datzelfde moment. Is Zijn zelfoverlevering aan de Vader uit liefde tot ons, niet destijds maar nu, hier, vandaag!

Van de inhoud van het laatste Avondmaal zegt Jezus zelf: *ik heb in beelden tot u gesproken maar nu spreek ik onomwonden*. Nu niet meer in de beelden waarin Hij eeuwenlang tot het Joodse volk, en door het Joodse volk heen tot heel de mensheid gesproken heeft. Beelden van een uittocht, van een ballingschap, van een paaslam, van een liturgie, van priesterlijke eredienst, van alle schoonheid en ceremonies, van een oneindig aantal geboden. Nu spreekt Hij onomwonden. Hij spreekt in de realiteit van wie Hij is in Zijn lijden en dood. Dat behoeft geen enkele interpretatie meer in zeker zin. Dat is gewoon.

En wat is dat die realiteit? Dat is een tot 'niet' komen van de Zoon van God, mens geworden onder ons, die zich totaal uit handen heeft gegeven. De realiteit van een stervende mens, van een lijdende mens, van een dode mens. Dat is de realiteit van het Kruisoffer. Dat is de realiteit van de Eucharistie. Niet zomaar een dood. Maar op de avond voor Zijn lijden interpreteert Jezus zelf deze dood als een dienst tot het uiterste. Als een dienst, onvoorwaardelijk aan iedere mens persoonlijk. Als een persoonlijke dienst van Jezus aan u, aan mij, aan ieder van ons, vandaag - hier en nu. Om ons te dienen, geeft Hij zich. Om ons te dienen, laat Hij zich tot 'niets' brengen, om te laten zien **dat** Gods Liefde voor niets halt houdt. Hij dient Petrus, die Hem zou verloochenen, Hij dient Judas die Hem zou verraden. Hij dient Thomas, die twijfelaar. Hij dient Filippus, die het ook na zoveel jaren nog steeds niet begrijpt, en Hij dient ieder van ons.

Hij zegt weliswaar: *ook gij zijt rein ofschoon niet allen*. Maar eigenlijk wil Hij zeggen: gij zijt wel rein maar niet helemaal. We zijn allemaal besmet, wij hebben allemaal Zijn dienst aan ons nodig. En Hij dient ons stuk voor stuk. Hij, Heer en Leraar, laat zich kruisigen. Laat zichzelf leiden. De Vader heeft Hem alles in handen gegeven en Hij geeft alles uit handen. Dat is Zijn grootste rijkdom – niets meer van Zichzelf te hebben maar alles weg te geven. Hij wast ieder van ons de voeten: *als ik, de Heer en leraar uw voeten hebt gewassen, dan behoort ook gij elkaar de*

voeten te wassen. Ik heb u een voorbeeld gegeven opdat gij zoudt doen zoals Ik u gedaan hebt. En het is een beeld voor Zijn zelfgave.

Daarom zal Hij ons ook aan het einde der tijden vragen of wij ons voor elkaar hebben gegeven. Hij zal ons vragen in een beeld: *hebt gij elkaar de voeten gewassen?* Maar eigenlijk bedoelt Hij: hebt gij zichzelf gegeven. Heeft u zichzelf weggeschonken, heeft u zichzelf tot niets laten brengen, heeft u zichzelf durven ontledigen uit liefde voor deze mens naast u? Dat zal Hij vragen, dat is de inhoud van de Eucharistie. Hij zal ons zeggen: *wat u voor de minste der mijnen gedaan hebt, dat heeft u voor mij gedaan.* Zo heeft Hij zich door Zijn zelfgave en dienst vereenzelvigd met iedere, iedere, iedere mens.

Wij hebben misschien vroeger geleerd, en terecht geleerd, om het moment van de opheffing van de Heilige Hostie - in de Heilige Mis, te zeggen: mijn Heer en mijn God. Wij aanbidden Hem om wat Hij is: mijn Heer en mijn God, die voor mij gekruisigd zijt, die voor mij gestorven bent. Misschien zouden wij ook iets anders kunnen zeggen, misschien zouden wij ook kunnen zeggen op dat moment: dit heeft U voor mij gedaan. Zoals Hij tot ons zal zeggen: dit heeft u voor Mij gedaan op het einde der tijden, wanneer wij elkaar hebben gediend, kunnen wij zeggen in iedere Eucharistie: dit heeft U voor mij gedaan, mijn Heer en mijn God! Zo zeer heeft U mij lief gehad. Amen